

netwerk
tegen
armoede

Netwerk tegen Armoede

Vooruitgangstraat 323 bus 6 - 1030 Brussel / tel. 02-204 06 50 / fax : 02-204 06 59
info@netwerktegenarmoede.be / www.netwerktegenarmoede.be

**HOORZITTING COMMISSIE CJSM
DECREET WIJZIGING GEMEENTEFONDS
04 JUNI 2015**

In het Netwerk tegen Armoede werken 59 **verenigingen**, waar mensen in armoede het woord nemen, in Vlaanderen en Brussel samen met het uiteindelijke doel armoede en sociale uitsluiting uit te bannen. In de verenigingen staan mensen die in armoede leven centraal. Zij nemen er op alle niveaus het woord. Deze verenigingen kunnen voor ondersteuning van hun werking beroep doen op het team van het Netwerk tegen Armoede. Ook de onderlinge uitwisseling van ervaringen, visies, succesverhalen en leerprocessen tussen de verenigingen is een belangrijke opdracht voor het Netwerk. Op basis van de ervaringen en de meningen van de mensen maken de verenigingen en het Netwerk dossiers op en stappen daarmee naar de overheid, de betrokken diensten, het brede middenveld en de publieke opinie. Ook op juridisch vlak ondernemen wij acties. Dit alles met het oog op armoedebestrijding! Het Netwerk tegen Armoede werkt ook aan de verbetering van de beeldvorming rond mensen in armoede en het wegwerken van vooroordelen.

Vertrouwen versus sturing / stimulering door de Vlaamse overheid?

- Gaat de slinger niet té snel naar de andere richting? De Vlaamse overheid geeft snel haar sturende en coachende instrumenten uit handen. Terwijl bewezen is dat het formuleren van beleidsprioriteiten goede impact heeft op het lokaal beleid. De meerjarenplannen werden door de sectorale administraties nog gescreend op die prioriteiten, maar met het resultaat zal dus niks meer kunnen gebeuren. Zijn alle gemeenten wel klaar voor dat 'vertrouwen'? Om autonoom om te gaan met die nieuwe bevoegdheden? Hoe zullen we dit (w)(m)eten? Is dit de meest efficiënte aanpak ifv capaciteit en know how?
- Zal de gemeentelijke autonomie niet onvermijdelijk de ongelijkheid tussen (dienstverlening voor) burgers doen toenemen? In een deel van de middelen waarover hier sprake is, was veel aandacht voor participatie van de kwetsbare doelgroep. Daar is nu geen enkele garantie meer voor.
- Als we de moeilijkheden die we op het terrein zagen bij bv. kinderarmoedemiddelen (die nieuw zijn), is duidelijk dat het zonder monitoring, sturing en vooral ondersteuning, erg moeilijk is om doelstellingen te bereiken.

- Hoe krijgen bovenlokale initiatieven een plaats? De 'Uitpas' wordt bij voorkeur intergemeentelijk georganiseerd. Het is nu al niet gemakkelijk om gemeenten te overtuigen om korting te geven voor inwoners buiten de eigen gemeente. Het wordt er met dit decreet niet gemakkelijker op.

Financiële impact

- Cumul van besparing op de lokale verenigingen. De Vlaamse Regering bespaart sowieso al op de subsidies aan verenigingen. De mogelijke impact van de volledige inkanteling van sectorale middelen in het Gemeentefonds op de financiële situatie van lokale verenigingen, komt daar nog eens bovenop. (naast ingrepen ivm tewerkstellingsmaatregelen en de provinciale besparingen). De Vlaamse Regering wimpelt haar besparingen eigenlijk af op het gemeentelijk niveau.
- Impact van integratie van sectorale middelen in het gemeentefonds: (bv. Netwerk tegen Armoede ziet alleszins dat middelen die voor armoedebestrijding bedoeld zijn, al steeds meer naar prestige of politiek 'dankbare' zaken gaan.) Dit argument wordt ook door Inspectie Financiën naar voren geschoven als een mogelijk gevaar. Hoe vermijden dat middelen vooral naar stenen, harde sectoren, zichtbare zaken,... gaan en minder naar een sociaal beleid? We hebben al tal van voorbeelden van gemeenten waar al beslist is om de 10 % sportmiddelen voor kansengroepen te besteden aan een zwembad of waar de subsidies voor werkingen met jongeren in armoede ter discussie staan, nadat ze pas overgeheveld werden van Vlaamse proeftuinmiddelen naar gemeentelijke subsidies.
- Ook hier dus: Zijn alle gemeenten wel klaar voor dat 'vertrouwen'? Om autonoom om te gaan met die (niet geormerkte) middelen? En welke rol geven gemeenten daar nog aan het middenveld? Hoe een wildgroei van structuren vermijden?
- Wegens besparingen zijn de randkosten voor vrije tijd nu al sterk gestegen. Lokalen , toegangstickets, lidgelden, huur materiaal, ... Dit in combinatie met de besparingen op de OCMW-middelen voor vrijetijdsparticipatie, ondermijnt sterk het recht op vrijetijdsparticipatie voor mensen in armoede.
- Bovenop is het niet duidelijk wat er zal gebeuren met het impulsfonds van de provincie. Zullen deze verdwijnen? Worden ze Vlaams? Gaan ze naar de gemeenten en worden ze dan versnipperd?

Lokale participatie

- Lokale participatie verliest de klassieke ankerpunten (de sectorale beleidsplannen, decretaal verplichte adviesraden, mogelijk wegvallen van sectorale ambtenaren enz...) Dit is niet onoverkomelijk, maar er moet wel voldoende aandacht en investering gaan naar een veranderings- of vernieuwingsproces van de participatie-actoren en methodes
- Alvast één iets werd al duidelijk: de participatie-ambities bij de opmaak van het meerjarenplan zijn niet bereikt. (cfr. onze eigen bevraging, maar ook onderzoek door agentschap binnenlands bestuur)

- Heel wat initiatieven die nu bestaan rond kansengroepen, zijn wel het gevolg van wel verplichte decretale criteria. Denken we hierbij aan de sportbeleidsplannen die ook nog erg jong zijn en die aandacht geven aan anders georganiseerd sporten en kansengroepen. Dit heeft er bij heel wat sportdiensten toe geleid dat ze op zoek gingen naar ondersteuning, vorming, een aangepast aanbod. Dit is werk van lange adem en vraagt impulsen, die nu wegvallen.
- Hoe gaan we vermijden dat het niet nog meer vooral de meer mondige burgers zijn die wegen op het lokale beleid? M.a.w. hoe laten we de macht van het getal niet primeren? Kiezen gemeenten nog voor jeugdwerk met jongeren in armoede bijvoorbeeld? Het was nu al niet gemakkelijk, met de verplichte aandacht voor jeugdwerk met maatschappelijke kwetsbare jeugd in het lokaal jeugddecree, om lokale besturen te overtuigen om deze werkingen te ondersteunen. Ze worden nochtans erg bevestigd en gevraagd omwille van hun expertise om jongeren in armoede hun stem te laten klinken.

Waar wij dus voor pleiten:

- een armoedetoets op deze regelgeving, om duidelijk de effecten te kunnen inschatten. Netwerk tegen Armoede vroeg dit reeds in een schrijven aan minister Homans, maar kreeg nog geen antwoord.
- we zien graag een hanteerbaar **Vlaams beleids- en kwaliteitskader** voor de relatie met lokale besturen. Speerpunten daarin moeten voor ons zijn:

(1) een participatiegarantie

Meer lokale autonomie impliceert meer lokale democratische verantwoording. Zo kan Vlaanderen lokale besturen blijven verplichten om per beleidsdomein een adviesraad te hebben, maar tegelijk –waar nodig– investeren in de modernisering, evolutie of kwaliteitsverbetering van die raden. (*cf. Adviesversterker*). Een verplicht apart hoofdstuk 'participatie' in de nieuwe meerjarenplannen is ook een denkpiste. Zeker wat de kwetsbare doelgroep betreft is hier extra ondersteuning voor nodig. We zijn ervan overtuigd dat een eigen Vlaams impulsbeleid met oa aandacht voor deze kwetsbare groepen noodzakelijk blijft.

(2) een zichtbare toewijzing van Vlaamse middelen ... ?

Alternatieven zijn de middelen van het Gemeentefonds koppelen aan duidelijke beleidsdoelstellingen (*cf. algemene beleidsprioriteiten*). Waarom niet ook in deze aanvullende dotatie een bepaald percentage toeschrijven ifv sociaal beleid?

Een compleet ander model met andere effecten is een stuk van de middelen uit het gemeentefonds laten beheren door de Vlaamse overheid. Daarmee voert de Vlaamse overheid een gericht beleid dat samenwerking tussen lokale verenigingen, ambtenaren en politici expliciet stimuleert.

(3) een scherpere monitoring en evaluatie

Een goede monitoring op Vlaams niveau is onontbeerlijk voor het garanderen van een kwaliteitsvol en gediversifieerd beleid in alle gemeenten. Alleen ontbreekt het de

Vlaamse overheid, door de nieuwe BBC, aan concrete ijkpunten om een stevige monitoring te doen. De lokale beleidsdoelstellingen zullen dus toch concreter en beter geformuleerd moeten worden als de Vlaamse overheid een scherpe monitoring en benchmarking van gemeenten wil toepassen (cf. regeerakkoord). Visitaties of steekproeven kunnen een (bijkomende) methode van monitoring zijn. Kan het stedenbeleid als voorbeeld dienen? Hoe wordt anders duidelijk of gewenst effect van de middelen bereikt wordt door ze op die manier lokaal in te zetten? M.a.w. blijken de lokale besturen het vertrouwen waard te zijn?

Bijkomend vragen we om in de commissie armoede expliciet gehoord te worden over de middelen kinderarmoedebestrijding. We bouwden hier afgelopen jaar een expertise op en deden hierover heel wat aanbevelingen gebaseerd op de lokale praktijk van tal van verenigingen en lokale besturen waar we betrokken waren in de gelopen trajecten.

Netwerk tegen Armoede maakt deel uit van Hart boven hard en wil graag dat dit burgerinitiatief gehoord wordt in de commissie binnenlands bestuur.